

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

25. An, & qualiter juspatronatûs sit quid spirituale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

dum patronatui purè hæreditario imprimitur hæc qualitas; quin & impressio hæc tendat in favorem Ecclesiæ, utpote cui hæc ratione aperitur spes libertatis post extinctam familiam, atq; ita fingatur favore Ecclesiæ, quod sic fuerit à principio cautum. Lott. à num. 17.

3. Respondeo ad tertium: hæc gentilitia qualitas semel impressa continuat, quousque gens ipsa seu familia durat intransmissibiliter, præterquam si transmissio ab ipso fundatore fiat. Lott. n. 10. ex Lamb. l. 1. p. 2. q. 2. a. 8. n. 4.

4. Respondeo ad quartum: finitâ familiâ transit ad hæredes, & efficitur hæreditarius. Anchar. conf. 81. nu. 4. cujus sententiam esse communem & veram contra solum Gemin. conf. 45. n. 7. ait Lott. n. 11. nisi fortè aliud disposuisset fundator, v. g. reservando patronatum pro tali familiâ taxativè seu tantum, vel cum alio signo æquipollente; tunc enim vi pacti singularis procederet illa exclusio hæredum. Lott. n. 12. & 13. Paris. conf. 84. nu. 6. l. 4. Quin imò etiam durante familiâ posse talem patronatum alienari in præjudicium alienantis, & sic transire ad hæredes extraneos, quatenus alii non impugnant, contra quos tamen etiam præscribi potest, ait Lott. n. 14.

Questio 22. Quid sit juspatr. mixtum, intellige ex hæreditario & gentilitio?

Respondeo: patronatum reputari mixtum, dum fundator utramque qualitatem, nempe hæredis & gentilis in successore exegit (ex enim compatibles sunt) ita ut tunc non admittatur, nisi qui hæres sit simulque gentilis; extraneus verò repellatur. Lott. cit. q. 11. n. 41.

Questio 23. Qualiter jusp. de hæreditario efficiatur gentilitium, & contra, vel etiam mixtum?

1. **R**espondeo ad primum: posse post foundationem perfectam Episcopum, si super hoc inflet fundator ipse, qualitatem jurispr. ita mutare, ut de hæreditario fiat gentilitium, Lott. loc. cit. q. 47. n. 64. minime tamen hoc poterit ad instantiam successorum in patronatu. Lott. n. 65. citans Felin. in c. cum accessisset. de constir. n. 19. Ferret. conf. 134. n. 5. Rotam in Pistoriensi jurispr. 31. Martii 1628. cum agatur tunc de mutanda voluntate defuncti. Potest item fundator de consensu Episcopi, ut dictum, post constitutum jusp. eidem imprimere, seu potius insuper adjicere qualitatem gentilitii; sed tunc de purè hæreditario efficietur mixtum. Porro posse fundatorem in codicillo declarare, an jusp. fuerit gentilitium an hæreditarium; quin & posse eundem non minus in codicillis, quam in ipsa fundatione de consensu Ordinarii hoc vel illo modo qualificare patronatum, tradit Corrad. pr. benef. l. 2. c. 12. n. 57. juxta decis. Rota 675. num. 2. p. 1. recent. Abb. l. 1. conf. 59. n. 3. Paris. l. 4. consil. 35. n. 5.

2. Respondeo ad secundum: gentilitium mutari in hæreditarium, seu transire ad purè hæredes extinctâ seu finitâ familiâ, cui reservata fuerat, juxta dicta paulò supra.

Questio 24. Quid sit jusp. personale, & reale.

Respondeo: personale est, quod à rebus & possessionibus distinctum personam comita-

tur, utpote competens personæ ratione personæ; quale est, quod tibi cuique hæredibus & successoribus competit ob fundatam Ecclesiam, vel privilegium à Papa concessum. Reale est, quod rebus ipsis inhæret v. g. quod tibi competit ratione alicujus villæ, castri, vel prædii, cui ex fundatione annexum est. Castrop. cit. d. 2. p. 4. n. 1.

Questio 25. An, & qualiter jusp. sit quid spirituale?

1. **R**espondeo: esse secundum se, seu ex objecto suo simpliciter & intrinsecè merè spirituale, tenent Suar. l. 4. de Simon. c. 26. n. 7. & 8. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 21. c. ult. §. 5. n. 60. apud Pirh. loc. cit. n. 5. item Navar. in commentatione super rub. de judiciis. n. 3. apud Lott. paulò post citand. n. 5. Tum quia principium, à quo originem trahit, est quid spirituale, nempe potestas Ecclesiastica, non humana, ut inquit Navar. & naturalis; sed divina & supernaturalis per Christum Petro & Ecclesiæ tradita, per quam beneficia sunt instituta; tum quia actus objectum ac terminus, ad quem ordinatur actualis præsentatio (nempe institutio & beneficium Ecclesiasticum) sunt quid spirituale. Sed neque obstat aliquid in se spirituale ordinari ad aliud spirituale dignius, & jusp. obtineri à laicis; cum hi possint per privilegium iis ab Ecclesiâ concessum obtinere jura spiritualia v. g. beneficium.

2. E contra jusp. secundum se & intrinsecè non esse spirituale, sed tantum annexum spirituali, tenent Gl. in c. quanto. de judiciis. & Abb. ibid. n. 6. Azor. p. 2. l. 6. c. 19. q. 2. Garc. p. 5. c. 9. n. 6. Lott. l. 2. q. 9. serè per tot. Pirh. loc. cit. qui ait: hanc esse probabiliorè, & juri Canon. conformiorè, & plerorumque Canonist. Verùm, ut hæc ex fundamento resolvantur, observandum ex Lott. loc. cit. n. 1. in erectione beneficiorum jurispr. tres distinctos & minime confundendos concurrere actus. Primus attribuitur fundatori, & consummatur in oblatione temporalium pro erectione beneficii, & in reservatione jurispr. expressâ, aut subintellectâ; forma autem est ejusdem oblationis sub eadem reservatione actualis præsentatio facta Episcopo, aut habenti jurisdictionem Episcopalem. Alter actus est Episcopi; consistit in admittance dictæ oblationis patroni; ejus forma consistit in reductione materiae illius profanae ad spiritualitatem seu annexionem divini officii. Tertius actus tribuitur legi concedenti jusp. & consistit in ea concessione jurispr. (cujus proinde materia non est alia, quam triplex illa prærogativa honorificentia, suppeditationis alimentorum, & facultatis præsentandi Rectorem beneficii) forma autem illius est annexio sive applicatio hujusmodi juris facta beneficio erecto, quâ ratione juspat. dicitur annexum spirituali.

3. Hoc patronato, quomocunque definiatur seu describatur spiritualitas (de quo vide Lott. loc. cit. n. 6. & 7.) ea excluditur à patronatu. Si enim simpliciter attendatur persona patroni, jus illud non consequitur à potestate supernaturali (quamvis, ut Lott. n. 8. in æstimando spiritualitatem hanc, non statim sit relatio facienda ad potestatem supernaturalem, ne aliàs facile possent res quævis deduci ad spiritualitatem) sed naturali; dum consequitur ad voluntatem fundatoris, non nisi sub hac lege, ut possit ipse vel alius ab eo designatus præsentare rectorem beneficii &c. offerentis sua (quibusque au-

tem naturaliter possit donationi & traditioni rei suæ, quam vult, legem præscribere) Lott. n. 9. & in eo nihil aliud complectitur, quam hujus desiderii seu voluntatis satisfactionem, quod & ipsum est quid merè temporale, jusque nullum spirituale confert. Lott. n. 11. ex Abb. in c. quanto, de judiciis, n. 6. & Bellamer. *ibid.* n. 2. Et quamvis hoc ipsum ex gratia concedi dicitur, non est referendum ad aliquam spiritualitatem, sed ad singularem juris dispositionem, quo videlicet contra tenorem antiquorum canonum jus illud non admittentium, propter utilitatem rei Ecclesiasticæ, quæ hæc ratione augebatur, auctoritate Pontificiâ introductum fuit. Lott. n. 12. citans Beronum in rub. de judiciis, sub n. 40. & 47. Si verò attendatur effectus illius juris in persona præsentata, quatenus ei acquiritur jus ad rem, neque id ad spiritualitatem pertinet; cum semper remaneat distinctum ab ipso beneficio Ecclesiastico, & ejus provisione eo modo, quo præparatio & ordinatio ad aliquid est quid distinctum ab illo, ad quod facta est. Lott. n. 13. Absurdum etiam est, actum hunc præsentationis considerare in persona præsentati tanquam quid spirituale; cum in ipso præsentante sit quid merè temporale, nec plus sit in causato, quam in influente potentia causa, ut Bald. Litt. N. de senat. Lott. n. 17. & 18. Quare sicut præsentans per præsentationem nihil spiritualitatis exercet, sic per eam nihil spiritualitatis præsentato acquiritur. Lott. n. 19. citans Abb. in c. quanto n. 6. Roch. de jurep. v. jus n. 4. Bellam. in c. piamentis. 16. q. 7. n. 2. &c. unde dum jus illud quaesitum præsentato resolvitur in simplicissimam habitatem personæ ad obtinendam institutionem. Lott. n. 20. ex Azor. loc. cit. non nisi improprie inspecto sine ultimo seu remotè dici jus spirituale. Bellamer. in c. quanto. n. 2. sed neque dicta connexio, quæ juspatr. veluti remotè & inchoativè, mediâ nimirum præsentatione disponit ad institutionem in beneficio, importat in eo spiritualitatem, nisi ad summum talem, quæ valde improprie dicatur quid spirituale; non enim omnis præparatio, seu dispositio ad finem, seu rem spiritualem est simpliciter & merè spiritualis, nisi fortè sit proxima. Pirh. loc. cit. n. 5. ex Azor. ut constat ex simili allato in hunc finem per Abb. in c. quanto. n. 6. & 7. apud Lott. n. 24. de libris Ecclesiasticis, qui etiam ordinantur ad finem animæ, & rei spiritualis; non tamen sunt spirituales & sacri, intelligi in sensu proprio seu intrinsecè. Huc facit doctrina, quam tradit D. Thom. 2. 2. q. 100. a. 1. ad 6. ubi, quòd sicut anima vivit secundum seipsam, corpus autem vivit unione animæ, ita etiam sunt quedam spiritualia secundum seipsa, ut sacramenta & alia hujusmodi; quedam autem dicuntur spiritualia ex hoc, quòd talibus adhæreant &c. Unde juspatr. haudquaquam esse quid spirituale, sed ita dici propter simplicem adhærentiam ad id, quod spirituale est, concludit Lott. num. 16. citans Præpos. in sum. q. 1. nu. 20. Beronum in rub. de judiciis a n. 41.

4. Ulterius circa dictam adhærentiam seu annexionem ponderanda, quæ tradit D. Thom. loc. cit. a. 4. nimirum annexionem illam, quæ in c. quanto, & in c. de jure. dicitur juspatr. esse spirituali annexum, non intelligi de annexione ratione dependentiæ à spirituali; hoc enim casu spirituale illud influeret in ipsum patronatum annexum, seu dependentem, sed de annexione præparationis seu ordinationis ad spiritualia, quæ annexio non facit

P. Lauren. Forti Benef. Tom. II.

ut præparatum vel ordinatum participet de natura ejus, ad quod fit præparatio vel ordinatio. Unde ut inquit ibi D. Thom. hujusmodi non præsupponunt spiritualia; sed magis ex ordine temporis præcedunt: Atque ita malè existimaverunt quidam, quos citat Lott. n. 22. agi in istis textibus de tali annexione, propter quam alterum ex annexis assumat naturam alterius annexi nobilioris; cum ea annexio, de qua in dictis juribus non fit proprie annexio, quæ constituat unum individuum, Lott. n. 23. Quare ex his concludit Lott. n. 27. & seq. juspatr. cum omnibus effectibus suis esse quidem connexum juri spirituali, id est ipsimet beneficio, sed connexionione impropria, respectu scilicet institutionis ex simplici præparatione & ordinatione juxta sententiam D. Thom. quæ annexio non operetur, ut desinat esse quid merè temporale; cum non sequatur; illud est annexum spirituali, ergo est spirituale.

Quæstio 26. An nihilominus & quare, si spirituale non est juspatr. de eo cognoscere nequeat Iudex laicus?

1. Respondeo ad primum affirmativè; sic enim expressè disponitur in cit. r. quanto. Lott. n. 30. semper enim juspatr. etiam laicale, spectat ad jurisdictionem Ecclesiasticam; & dum per laicos exercetur, exercetur per eos tanquam nudos ministros Ecclesiæ, Corrad. in pr. benef. l. 4. c. 2. n. 52. Unde ait Lott. n. 31. malè sensisse Zabarell. in c. significavit. de testib. n. 1. Iudicem laicum esse capacem cognitionis super articulo, an patronus voluerit Ecclesiam esse liberam à vinculo patronatus, eò quòd in dicto c. significavit. nulla omnino cognitio demandata fuit illi Iudici Sabinensi, sed nudum ministerium recipiendi testes; quod nihil concludit ad competentiam propria jurisdictionis; cum in tali casu Iudex procedat tanquam merus executor facti, navèque operam Papæ mandanti. Neque vera est distinctio, quam afferunt quidam inter patronatum ex se subsistentem, & patronatum coherentem fundo laicali, cum in utroque casu militet ratio cap. quanto. Lott. n. 42. Non tamen obstat dictis, nihilque detrahit jurisdictioni Ecclesiæ, sed potius mirè eam adjuvat, quòd laicus cognoscatur tanquam delegatus Apostolicus de jurep. aliòve negotio Ecclesiastico alicujus particularis causæ. Lott. citans Card. in c. perpendimus. n. 6. de sent. Excom. Felin. in c. 2. de major. num. 3. Cenedo. in q. Can. q. 4. n. 13. Neque quòd, si patronus laicus per vim expellatur per alium laicum, aut turbetur in possessione status sui, ita ut inde nascatur actio injuriarum, possit talem actionem coram laico exercere, ut Bald. in cit. c. quanto. n. 8. Nam inde non sequitur, quòd iudicet super patronatu principaliter, vel incidenter; si enim vellet ultra cognitionem vel correctionem injuriæ pronuntiare super traditione patronatus, id non posset, & transgrediretur limites suos. Lott. n. 44.

2. Respondeo ad secundum: hanc esse istius prohibitionis rationem, quòd juspatr. utcumque temporale, cum prius esset denegatum per Ecclesiam, seu antiquos canones, postmodum per eandem Ecclesiam, seu summos Pontifices propter utilitatem, atque ita jure singulari investum. Unde licet propter dictam connexionem non contraxerit spiritualitatem aliquam, hanc tamen contraxit qualitatem, ut propter finem, ad quem concessum, nempe utilitatem Ec-

B

clesiæ